

МУРАВА Анастасія,

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 061 Журналістика,

Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

Науковий керівник –

доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

Інна ЗАВАЛЬНЮК

ВИСВІТЛЕННЯ НАРОДНОГО ТАНЦЮ В СУЧАСНОМУ МЕДІЙНОМУ ПРОСТОРИ

Народний танець є важливим елементом культурної спадщини України, що формує й розвиває національну ідентичність та демонструє багатство традицій, яке формували наші предки протягом століть. Наразі він перестає бути винятково сценічним й активно розвивається, інтегрується в медіапростір та соціальні мережі, які зробили його доступним будь-де і дали ще більшу змогу популяризувати у світі. Причиною цієї трансформації можна вважати розвиток цифрових технологій і зміну способів споживання контенту.

Метою статті є аналіз специфіки висвітлення народного танцю в сучасних українських медіа, а також у соціальних мережах Instagram, TikTok та YouTube.

Критика фольклорних дійств у масмедійному просторі сприяла тому, що вже на початку 2000-х років народний танець зник з екранів українського телебачення, поступившись місцем продуктам масової культури. Це явище стривожило хореографічну спільноту [1, с. 218].

Д. Демків у доповіді на науковому форумі з боєм констатує про зникнення українського народного танцю з телеекрану, оскільки українське телебачення надає перевагу сучасним танцям, естрадно-спортивним, бальним, а народна хореографія відходить на задній план. Українська балетмейстерка зауважує, що раніше мали змогу вчитися по телебаченню у славних ансамблів П. Вірського, хору Г. Верьовки, то тепер таких передач не існує [2, с. 43].

Хореографічному мистецтву, як й іншим видам мистецтв, властива певна структура функцій, яка інтегрально характеризує його характер і напрям дії на людину, на його суспільне життя. Існування української народної хореографії як виду мистецтва пов'язане з реалізацією саме естетичної функції. Окрім неї, українська народна хореографія виконує й інші соціально значущі функції: комунікативну, інтегрувальну, регулятивну, інформативну, евристичну, розважальну, які тісно взаємозв'язані, переплетені між собою і впливають на людей комплексно [3, с. 193].

На жаль, сьогодні констатуємо послаблення уваги до популяризації та збереження хореографічної культури в медіапросторі. Відсутність телевізійних програм, присвячених народному танцю, обмежує можливості дитячої і дорослої аудиторій у детальному ознайомленні з цим видом мистецтва. Натомість зростає роль соціальних мереж та онлайн-медіа у згаданому плані. Хоч, звісно, маємо визнати, що такий мережевий контент не завжди може слугувати повноцінною заміною телевізійних проєктів.

На телебаченні народну хореографію найчастіше подають як короткі новинні сюжети або як окремі матеріали в культурних програмах. Здебільшого це анонси концертів, фестивалів, конкурсів або гастролей танцювальних колективів із благодійною метою. Подібну тенденцію простежуємо і в онлайн-медіа. Більшість публікацій присвячено результатам участі танцювальних колективів у конкурсах і фестивалях. Наприклад, у матеріалі про перемогу колективу з агрономічної громади на міжнародному фестивалі «Infinity Fest» або в новині Суспільного про нагородження хмельницького ансамблю зацентровано на досягненнях. Проте художніх особливостей виступів зазвичай не розкривають, а увагу зосереджують лише на факті успіху. Розмовні та інтерв'ю-формати трапляються рідше. У них народну хореографію зазвичай розглядають побіжно: у контексті обговорення діяльності колективів, підготовки до виступів або загальних питань розвитку культури. Окремо можна виділити історико-культурні матеріали, присвячені розвитку танцювальних ансамблів. У них увагу зосереджують на традиціях, багаторічній діяльності та внескові колективів у культурне життя. Проте такі публікації є менш поширеними порівняно з новинними повідомленнями.

Соціальні мережі, такі як Instagram, TikTok та YouTube, сьогодні стали ефективним способом поширення та просування народної хореографії. Через короткі відео глядачі можуть зануритися в атмосферу та відкрити для себе щось нове.

У TikTok найчастіше транслюють короткі відео з уривками танцю або його окремих елементів, які нерідко супроводжуються як традиційною, так і сучасною музикою, що відповідає трендам. Зазвичай такий підхід застосовують для популяризації, просування того чи того культурного продукту. Окрім номерів, танцювальні колективи активно висвітлюють закулісне життя: моменти з репетиції, підготовку до концертів і гастрольні поїздки, що дозволяє глядачам краще зрозуміти все зсередини. Набувають поширення анонси концертів, подані в стислому, привабливому форматі, і розважальні відео, де можна спостерігати за життям артистів, гумористичні сцени та популярний формат перевтілення зі звичайного репетиційного образу в сценічний.

Публікації в Instagram мають більш структурований та інформативний характер, що логічно продовжує комунікацію з аудиторією. Основний акцент тут зроблено на інформуванні підписників про майбутні виступи, гастролі й участь у фестивалях за допомогою афіш, відео та текстових дописів. Регулярними також є привітання артистів і керівників колективів із професійними досягненнями, святами та днями народження. Важливо, що відео з концертів у цій мережі зазвичай зберігають традиційний формат подання, без значної адаптації до трендів, завдяки чому повною мірою відтворюють атмосферу виступів.

YouTube, своєю чергою, дає змогу найбільше дізнатися про народну хореографію завдяки формату «довгих» відео. Саме тут глядачі можуть подивитися повні записи концертів та виступів у будь-який зручний для себе час. Окреме місце посідають інтерв'ю, які торкаються творчого шляху і професійного досвіду учасників та керівників колективів. Крім того, значну увагу приділяють висвітленню благодійної діяльності, зокрема підтримці військових, особливостям надання їм усілякої допомоги на фронті. Платформа містить ще й документальні матеріали про історію та розвиток колективів, а також анонси, що запрошують глядачів долучитися до культурних подій.

Висвітлення народного танцю в сучасному українському медіапросторі зазнало суттєвих змін під впливом цифровізації та трансформації способів споживання інформації. Якщо раніше провідну роль відігравало телебачення, то сьогодні воно відійшло на другий план, обмежуючись лише епізодичними сюжетами. Натомість головним майданчиком для популяризації хореографії серед молоді стали соціальні мережі. Щоправда, формат швидкого, розважального контенту часто нівелює художню глибину танцю, тому нагальною є потреба в поєднанні традиційних і новітніх медіаформ для

ефективного збереження й популяризації національної хореографічної спадщини.

Отже, народний танець у сучасному українському медіапросторі, зокрема на телебаченні, представлений менш активно, ніж це було раніше, поступившись у цій царині популярнішим форматам. Соціальні мережі відкрили нові можливості для поширення хореографічного мистецтва, але кожна платформа робить це по-різному. TikTok, зокрема, зорієнтований на короткий та розважальний контент, Instagram – на інформування та візуальне подання, а YouTube дає змогу глибше ознайомитися з витоками, становленням та сучасним станом розвитку народної хореографії. Проте такий формат подання не завжди дозволяє цілісно окреслити зміст і донести загалу інформацію про особливу цінність народного танцю. Саме тому важливо поєднувати різні медіа, щоб не лише специфічно популяризувати хореографічне мистецтво, а й зберігати культурну спадщину, родзинкою якої є народний танець.

Список використаної літератури

1. Бойко О. Образ українського танцю у мас-медійному просторі України доби незалежності. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. Рівне, 2020. Вип. 34. С. 217–221.
2. Демків Д. П. Проблеми та розвиток української народної хореографії. *Стан народної хореографії в Україні та перспективи її розвитку* : матеріали наук.-практ. конф., м. Київ, 28 лютого 2002 р. Київ : Стилос, 2002. С. 42–43.
3. Хоцяновська Л. Ф. Тенденції та перспективи розвитку народного хореографічного мистецтва України. *Молодий вчений*. Одеса, 2018. № 1 (53). С. 191–194.